

7-110
(24)

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Ortadoğu Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.OAGY.0.0-026.21 -2011/1618921
Konu : Soru önergesi

14 Aralık 2011

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel M¼d¼rl¼đ¼'n¼n 14 Ekim 2011 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-110/3130 sayılı yazısı.

K¼tahya Milletvekili Sayın Alim IŐık'ın 2011/181 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilıŐikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
DıŐıŐleri Bakanı

Ek:1

Dağıtım:

Geređi :

T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi :

Başbakanlık

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM İŞİK'IN YÖNELTTİĞİ SORU
ÖNERGESİNE VERİLEBİLECEK YANIT TASLAĞI**

SORU:

1. Ülkemizin bir Başbakanı olarak, eşbaşkanı olmakla övündüğünüz BOP'un amaçları nelerdir? Bu amaçlar içinde Türkiye'nin ne gibi avantajları söz konusudur?
2. BOP'un asıl başkanı kimdir? Şimdiye kadar kimler BOP asbaşkanı veya eşbaşkanı olarak görev yapmışlardır?
3. Eşbaşkanlık görevi size kim ya da kimler tarafından verilmiştir? BOP eşbaşkanlığı göreviniz hala devam etmekte midir?
4. Eşbaşkanlık görevi size ne zaman ve ne kadar süreyle verilmiştir? Bu görev yazılı mı yoksa sözlü olarak mı verilmiştir?
5. BOP'un diğer eşbaşkanı kimdir? Diğer eşbaşkan da sizinle aynı şartlarda mı görevlendirilmiştir?
6. Son dönemde bazı Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde yaşanan halk ayaklanmaları ve sizin bu ülkelere bazılarını yaptığınız geziler de BOP amaçları içinde yer almakta mıdır?
7. ABD projenin neresindedir? Yapılanların ABD menfaatleriyle ilişkisi var mıdır?
8. ABD eski Dışişleri Bakanı tarafından tanımlanan BOP içinde yer alan 24 İslam ülkesi hangileridir?
9. Coğrafi sınırları değiştirilmek istenen bu ülkeler içinde Türkiye de var mıdır? Varsa ülkemiz sınırlarının değiştirilmesinin amaçlandığı böyle bir projede eşbaşkanlık görevinde bulunmanız uygun mudur?
10. Irak, Suriye, İran ve Türkiye'nin bazı bölgelerini de içine aldığı belirtilen Birleşik Kürdistan Projesi de BOP'un amaçlarından birisi midir?
11. BOP, eşbaşkanlık sistemi, projenin amaçları, ülkemizin kazanç ve kayıpları ve gelinen noktalar konusunda TBMM çatısı altında bir bilgilendirme toplantısı yapmayı düşünüyor musunuz?

YANIT:

Geniş Orta Doğu ve Kuzey Afrika (GODKA) girişimi, bölgede barış, istikrar, sürdürülebilir kalkınma ve ekonomik refahı amaçlayan bir dönüşüm projesi olarak ortaya çıkmıştır. GODKA, 8-10 Haziran 2004 tarihlerinde ABD'nin Georgia eyaletindeki Sea Island kentinde düzenlenen G-8 Zirvesi sırasında başlatılmıştır.

Sözkonusu girişimin dayandığı temel anlayış, demokrasinin ve buna ilişkin reformların bölge ülkelerine dışarıdan dayatılamayacağı ve reform dinamiğinin esasen bölgeden kaynaklanması gerektiğidir. Hedefi ise, bu doğrultuda, bölge ülkelerine ihtiyaç duydukları desteği sağlayabilmek olarak belirtilmiştir.

Ülkelerin sözkonusu projede yer almaları, tamamen kendi iradelerine bırakılmıştır.

Türkiye'nin GODKA girişimine ilişkin yaklaşımında aşağıdaki faktörler etkili olmuştur:

- Bölge halkları, hukukun üstünlüğü, iyi yönetim, insan hakları, özgürlük, demokrasi gibi evrensel değerleri hak etmektedir.
- Ancak bu yöndeki dönüşümün, herhangi bir dış dayatma olmaksızın, tamamen bölge ülkelerinin kendi iç dinamiklerinden kaynaklanması gerekmektedir.
- İlgili ülkelerin kendi iç dinamikleri sonucunda evrensel değerler temelinde, özellikle demokrasi alanında kaydedilecek gelişmeler, bölgemizde bir demokrasi kuşağı oluşmasına katkı sağlayacaktır. Bunun gerçekleşmesi, bu bölgede güvenlik, istikrar ve barışın tesis edilmesini esas alan dış politika hedeflerimizle uyumludur.
- Ancak, ülkelerin toprak bütünlüğü, egemenliği ve sınırların dokunulmazlığı uluslararası hukukun temel ilkeleridir. Bu ilkelere riayet edilmesi elzemdir.

Ülkemiz gündeme geldiği dönemde bu girişime tamamen bu ilkeler doğrultusunda yaklaşmış ve bölgedeki ülkelerin kalkınma ve demokratikleşme ihtiyaçlarına destek olabilecek uluslararası bir çaba olarak değerlendirmiştir. Nitekim, ülkemiz, bölgenin en önemli demokratik ve önde gelen ülkesi vasfıyla, yapılan davet üzerine, anılan girişime "demokratik ortak" sıfatıyla katkıda bulunmuştur. Bu katkı, tamamen kendi özgür ve serbest irademizle, herhangi bir akdi, siyasi veya başka bir yükümlülük altına girmeksizin gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda Türkiye, kendi tecrübelerinin ışığında, bölge ülkelerinde evrensel değerler temelinde yürütülecek reform çalışmalarına tamamen kendi özgür iradesiyle nasıl katkı yapabileceği anlayışından hareket etmiştir.

GODKA girişiminin eşbaşkanlığı, kişiler tarafından değil, dönemsel temelde biri G-8 dönem başkanı, diğeri de bölge ülkesi olmak üzere iki ülke tarafından üstlenilmektedir. Halihazırda, Türkiye'nin, anılan girişim kapsamında, eş-başkanlık veya herhangi bir başka rolü bulunmamaktadır. GODKA'nın eşbaşkanlığı Fransa ve Kuveyt tarafından yürütüldüğü bilinmektedir.

Öte yandan, Türkiye'de belirli çevrelerin, uzun zamandır herhangi bir fonksiyonu kalmamış ve gündemden düşmüş bulunan GODKA girişimini, ısrarla ve sürekli olarak gündemde tutmaya, bu girişime yukarıda açıklanan mahiyetinden farklı anlamlar yükleyerek, ülkemizi veya Hükümetimizi gizli bir gündemin veya komplonun parçası olarak takdim etmeye çalışması da esefle karşılanmaktadır.

Bu bağlamda, bizde önceki Hükümetler dahil olmak üzere, hiçbir Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, bölge ülkelerinin toprak bütünlüklerine, sınırların değişmezliği ve egemenlik ilkelerine aykırı hareket etmesi, bu yönde olabilecek herhangi bir tasavvurun veya planın parçası olması düşünülemez ve böyle bir durum geçmişte olmadığı gibi, bugün de sözkonusu değildir. Dahası, izlediğimiz dış politika, bu yönde olabilecek her türlü girişimin önünde bir set oluşturacak nitelikte olduğu gibi, bölgesel barış, istikrar ve güvenliğin en büyük teminatıdır.